

תמרוני גייסות נאט"ו, 1954

מגמות בלוחמה לקראת העתיד

שעה שנפרשת לפניך היריעה הרחבה של סדרת תרגילים ותמרונים המקיפה שנה שלימה (פרק-התפתחות, שבימינו אלה אפשר לראותו כארוך-למדי), וצירופי הכוחות של צבאות אחדים, ניתן לך — יותר מאשר מתיאורו של תמרון בודד מסוים, ולו גם רב-היקף — לעמוד על מגמת החיפושים וההתפתחות, בתחום מבנה-הגייסות, נוהלים-טקטיים ותפישות-אופרטיביות.

לכן נודעת חשיבות כה מאלפת לסקירה על תמרוני כוחות נאט"ו שבזירת אירופה (ומפקודותיהם) במשך שנת 1954. סקירה זו אשר ביסודה מונחים סיכומי והערכותיו של י. פארג'אן, כפי שנתפרסמו השנה ב"כתב-העת הצבאי השביערי הכללי", מורכבת בעיקרה מ-3 חלקים: תרגילי-ההכנה, ברמת המפקדה העליונה, וכמה תרגילים ותמרונים חלקיים או "ורועיים" מיוחדים; התמרון "המערכה המלכותית" — אשר נערך בצפונה של גרמניה-המרכזית; התמרון "רומח" בדרום-גרמניה, בו הובלט במיוחד אורח-ההפעלה של כוחות-שריון קלים, במבצעי-השהיה-ותגובה, כפי שטופחו בצבא-צרפת.

מתיאורי תמרונים אלה מתגלים הנסיונות והניסויים באשר להרכב העוצבות (רגליות ושריוניות) במגמות שונות, אשר יתכן כי נועדו להשלים אחת את השנייה; וכן מסתמן מתוכם שלד של מושגים מבצעיים חדשים, שנועדו כנראה לשנות עד-מאוד את פני שדה-המערכה במלחמת של מחר. וראוי-נא פלא: השינויים והתמורות במבנה, בהפעלת כוחות, בסידורים הלוגיסטיים (האומרים קודם-כל — "הקלה"), שבאו במערכת כוחות נאט"ו (ובודאי — גם במערכות-הכוחות של מדינות ובריתות אחרות) בשל ההכרח להסתגל אל תנאיה של לחימה אשר במסגרתה מופעלים כלי-נשק אטומיים. כלומר, אלו הן תוצאותיו של גורם החורג ממסגרת המושגים המעשיים של היום ושל המחר הקרוב, עכ"פ, של כוחות-ינר-המזוינים אנו, ואף-על-פי-כן נראה כי מגמתן של תוצאות אלו מקבילה-למדי לצרכים ולאפשרויות הניכחים של כל אורז מלחמה גמיש וזריז באשר-הוא. כתוצאה מכך יש בתיאורי התמרונים וניתוחיהם, המוגשים כאן, לא רק משום ידיעה מאלפת על המתרחש "בעולם הגדול" — אלא אף משום פתח מועיל-מאוד לשבילי מחשבה, העשויים להלום את צרכי התפתחותו של כל כוח צבאי המבקש דרך חליתית, ולו גם מחדשת, לבניינו ושכלולו.

ביניים מבצעית זו נראתה הולמת ברית-מדינות אשר מטרתה להתנגד להתקפה הבאה מן החוץ, ואילו מתקפה-רבתי אינה יכולה לבוא לגביה בחש-בון אלא מאוחר יותר, לאחר שיגויסו ויופעלו כל אמצעיה של אותה ברית, ואף-על-פי-כן, השלב-המסיים של תמרוני אותה שנה נועל בהתקפה בעלת היקף גדול למדי, אשר נתמשכה על-פני ימים אחדים; וכן הוחל או בלימודה של הבעיה האטומית. והנה, ב-1954, זו היא הבעיה הניצבת בראש כל הדאגות ושופכת-שלטונה ללא סייג על תמרוני-הסתיו הגדולים, שני הצדדים שבתמרונים מבצעים עתה את תנועותיהם ומהלכיהם בהתחשב באמצעים האטומיים המצויים-בעין, אשר שונים הם אצל שני הצדדים. באם נרצה להדביק על תמרונים אלה את התווית של השתייכות לסוג-תרגילים מסוים, ולהגדיר-

שנת 1954 היא שנה שלישית בה מתנסים גייסות נאט"ו שבאירופה בהתאמנות-במשותף, כשמחזור-ההדרכה השנתי מסתיים בתמרונים רחבי-היקף, תחת פיקוד אחיד.

ב-1952 שקדו ללמוד בראש-ובראשונה את צורת הנוהל-ההגנתי; והנושא של תמרוני-הסתיו הראשונים שנערכו בזירת מרכז-אירופה, היה בעל אופי הגנתי-גרדיא.

ב-1952 הושם הדגש אם לא על מתקפה מובהקת הרי על-כל-פנים על "דפנסיבה-אופנסיבה", צורת-

להשלמות, ולהשוואת גישות שונות — ראה הסקירה "תמרון מערכה-מלכותית" מאת ג'יימס א. ואנטי, ב"מערכות" חובי צ"ג — זאת המפה שבה (בעמ' 86), המבליטה גורמים טופוגרפיים-פיסיים.

רם הגדרה כוללת, אפשר לכנותם, תמרונים כפולי-אופיי, שההתקפה וההגנה משמשות בהם לסירוגין, הכל לפי המסיבות.

לא ניתן היה להתחיל בחקר יסודי של השאלה האטומית בתחום הטקטי והמבצעי אלא ב-1954, כי לפני כן, לא יכלו השלטונות האמריקאיים למסור לידיעת שותפיהם את הנתונים על השפעתם הי-מדויקת של כלי-נשק אטומיים, וזאת בשל חובת השמירה על ה"סוד-הגרעיני", אשר עוד לפני שני-תיים שלוש היתה עדיין חובה מוחלטת, ורק עתה בוטלה חלקית. כיום מזדקרת שאלה זו ב-חשיבותה מעל לכל השאלות. אין איש מפפק בכך כי עתה יש לבדוק ולנסח-מחדש, מן היסוד, את התפישות וההלכות הצבאיות וכן את ארגונם של הכוחות הלוחמים. זוהי בעיית-הבעיות של היום — והיא, והמסקנות הרבות הנובעות ממנה, רחוקות עדיין למדי מפתרון.

ברי כי גם בשנה האחרונה לא ויתרו בכ"ז על קיום המחזור השלם של תמרונים אווריים. מחזור זה נמשך-והלך במשך השנה כולה. נעיין בו בקצרה, על מנת לחזור-ולהגיע אל הנקודה החיונית, זו של הבעיה האטומית.

* * *

בהתאם לכלל, אשר היכה כבר שורש ההתרגול אליו, נפתחת תכנית התמרונים השנתית בתרגיל-סגל גדול, המתקיים במפקדה עליונה באירופה למעצמות-הברית ואשר אליו מוזמנים את סגל-הפיקוד הבכיר של הברית — כמאתים וחמישים גנרלים, אדמירלים וקצינים-בכירים. תרגיל כזה מ-כונה "CPX" — ראשי-תיבות אשר באנגלית פרושן "תרגיל מוצב-הפיקוד". אל ראשי-תיבות אלה מצרפים מספר סידורי. שני תרגילים ראשונים מסוג זה נתקיימו ב-1952 וב-1953; ה-תרגיל של שנת 1954 נושא את המספר הסידורי "4", משום שנתקיים מ-26 לאפריל ועד ל-30 בו — דהיינו, בשנה הרביעית לקיום המפקדה-העליונה, שכן שנה זו מתחילה ב-1 באפריל.

מטרת התרגיל, לפי ההגדרה הרשמית שניתנה ע"י הגנרל גרינוטר, היתה לימוד הבעיות התיאורי-טיות העולולות להתיצב בתחום ההגנה על אירופה. ברור כי מהגדרה זו אין ללמוד הרבה באשר ל-תפישותיו של הפיקוד-העליון, ועלינו להסתפק ב-ידיעה כי הבעיות העיקריות אשר נחקרו במשך cpX היו קשורות בהגנה-האווירית — שעדיין

רואים אותה כבלתי-מספקת — ובנהלי-פעולה ו-דרכי-פעולה שיש להנהיגם לרגלי הופעת כלי-נשק גרעיניים. וכן מן-הראוי לתת את הדעת על אותו מקום בהודעה הרשמית המציין את ההצעות בדבר "שינויים שיש להנהיגם בהרכב הכוחות וב-ציודם."

נוסף על כך, הסקירה אשר נמסרה לנציגי ה-עתונות הכילה מספר ציונים ביחס לארגוני הטכני של התרגיל, שהיה בהם ענין. אותו תרגיל הוכן, משך שנה שלמה, ע"י קבוצה שמנתה כמנין אנשים, מהם ששה קצינים מצבאות שונים. ארץ דמיונית נקבעת לצורך התמרון; עליה לשמש מסגרת ל-תמרון ולאפשר להניע בזירה האירופאית, במהלכים ובתמרון, שני "צדדים" יריבים כשהיא מבטיחה לכל אחד מהם מרחב מספיק, קווי-תחבורה, בסיסים משלו וכיו"ב. את כל אלה יש לסמן על מפות בקני-מידה שונים — ולפי השלכות שונות — בהתאם לצרכיהם של אלה העתידים להשתמש באותן מפות: אנשי כוחות-קרע, כוחות-ים ו-כוחות-אוויר. נוסף על כך, בכדי להבהיר את ה-מצבים ולהבליטם, משתמשים במספר רב של לוחות פנס-קסם, של סרטים, של דיאגרמות-ארגון, של לוחות לוגיסטיים וכן בעקומות-גרפיות של טעינת אספקה ופריקתה. כל זה מוצב בתוך אולם גדול, דמיוני-אמפיתיאטרון, שבו צריכים להיות ערוכים בסדר מתאים ונוח תבליטי-השטח, הלוחות והדיאג-רמות.

התרגיל הועמד תחת סמכותו של פילד-מרשל מונטגומרי, סגן המצביא-העליון, אשר התמחה בזמן האחרון ב"תצוגות" מעין-תיאטרלית של תמרונים אשר לצורך הבלטת נושאים ידועים, משתמשת בצבעים פלואורסצנטיים בלתי-נראים-לעין, המופי-עים ומתגלים רק משמופנות אליהם קרניה של מ-נורה אולטרא-סגולה... ואם לא די במידת-המורכב תתפים בתמרון אומר את דברו בלשונו-הוא, ועל כן הכרח לקיים גם את המנגנון הלא-פשוט של תרגום-במקביל למספר לשונות. הנקל, איפוא, להבין מה גדול הוא שפע האמצעים שיש להפעילם, שפע אשר רק ברית-מדינות כזו יכולה להרשותו לעצמה. אכן, ל" cpX קדם, ב-22 במרס, תרגיל דומה-לו, אשר כינויו היה צנוע יותר: "התיעצות"; הוא עסק אך ורק בענין ההגנה-האווירית. לפי הנאמר על דאגותיה העיקריות של המפקדה העליונה נראה כי מטרת אותה התיעצות היתה לקבוע את ה"חול-

שות" של ההגנה האוירית. רשמית הודיעו כי נחקרו בה תכניות להפעלה טקטית של כוחות אויר ולאיון הצוותות.

כדי לסיים בנושא זה של פיקוד-עליון, במובנה המצומצם של המלה, יש עוד להזכיר את התרגיל "נסיון-בפועל 3", אשר התנהל מ-26 ועד 29 ביולי 1954. מטרתו היתה להפעיל מטה-ענק זה במצב אזעקה — ומחוז למחנה הצריפים העצום שלו. לשם כך נבחרו שני מקומות, כל אחד במרחק של כ-30 ק"מ מן המחנה, ובמרחק של כ-10 ק"מ זה מזה. אחד מהם נמצא בלב יער רצמפוייץ, לשימושם של המצביא העליון ועוזריו הבלתי-אמצעיים, כשכל שירותיו הושכנו באהלים. מקום שני שימש מגור עתיק, בעל מבנים נרחבים מאוד שלא נראו לעין מבחוץ. הוצב שם ציוד-משרדי קל. את הארכיונים, מכונות-הכתיבה וכיו"ב ואת כל ההכרחי בשביל סיוע דורי שינה, הונח, וכו' — צריך היה לטלטל הנה. הוקמה רשת קשר גדולה; לבסוף, לא נשכח-מלב גם שירות המשטרה הצבאית, שעליה רבץ התפקיד הכבד של הסדרת התנועה בדרכים, הכוונה, פיזור, העלמתה, עבודת המטה נמשכה במהלכה התקין. סופרי העתונות הוזמנו לבקר בשני משכני-השדה הנ"ל.

* * *

בין התמרונים המרובים-מאוד שבוצעו במשך שנת 1954 תחת סמכות המפקדה-העליונה, אשר אין אפשרות להזכיר את כולם, מן הראוי לציין את אלה שיש בהם משום ענין מיוחד. בחודש מרס ערכו הכוחות הינוניים מכל שלוש הזרועות תמרונים גדולי-ים בשיתוף עם הצי-הששי של ארה"ב, אשר הגיע אל מפרץ דורפאני* הפעיל אמצעים רבי-עצמה של אוירה-ציית. התרגיל נתרשח כמאה ק"מ מן הגבול יון-בולגריה. אותו פס-יבשה צר עד מאוד של מורח-מקדוניה ומערב-תראקיה יוניות, המשתרע ברצף מסלוניקי ועד אדריאנופול, ודאי שמהות את אחד המקומות החלשים ביותר במערכת-ההגנה של המערב, והשמירה עליו כלכד תצריך את הפעלת עיקר הכוחות הנוניים-התורכיים.

מ-26 במרס ועד ל-8 באפריל, בפיקודו הישיר של המפקד-הראשי ביס-התיכון, רוכזו לתרגיל א-וירי-ציי חשוב מאוד כוחות-צי בריטיים, אמריקניים ואלה של כל מדינות-נאט"ו השוכנות לחופי אותו

* מפרץ אורפאני או דאורפאני — בתוף תראקיה היונית שבצפון הים האגאי, מזרחית לחצי-האי חלקדיקה.

ים: צרפת, איטליה יון ותורכיה. בסיסי-הצי, ו-כוחות-האויר החופיים, של מדינות אלו הוכללו ב-תכניות התמרונים. באותו תרגיל נתכונן לחקור את הבטיחה האטומית בהתגלותה בים, וכן את המערך המורכב של גילוי כוחות-אויב (בראש-וראשונה — אויריים, וכן תתימיים).

לבסוף, ביולי, שוב תחת סמכותו של אותו פיקוד-ציי ליס-התיכון, השתתפו כל האזורים (יהי גורות) של הים האמור בתרגיל-סגל גדול, אשר תוכנן במיוחד על מנת שבמסגרתו נתתן ההזדמנות להפעיל את מוסדות-הפיקוד השונים, ולבחנם ב-פעולתם. כידוע הביאה ההתחרות האנגלו-אמריקאית ביס-התיכון להקמת שני פיקודים בדרום-אירופה — אחד, אמריקני, בניאפולי, שברובו יבש-תי הנו — והאחר, בריטי, במלטה, אשר עיקרו ימי. זה האחרון משרתע לאורך הים התיכון מקצהו האחד לשני, ומשתתפות בו שש מדינות שונות. ודאי ש-קשה מאוד יהיה לקיים פיקוד זה בפועל; והוא מצריך התאמנות מתמדת במשותף. בריטניה, הי-מיחסת חשיבות חיונית לשמירה על עורקי-התחבורה הימיים של הים-התיכון, עז היה רצונה לשמור בידיה את הפיקוח באזור זה. עתה חייבת היא לשאת באחריותו הכבדה.

בדומה לתרגיל זה ביס-התיכון נתקיים תרגיל בלא-מאנט, מקום בו הוקם פיקוד-בפני-עצמו, בנפרד מהפיקודים הגדולים של צפון-אירופה ומרכז-אירופה. גם הוא תפקידו לשמור על קו-התחבורה,

העובדה כי הנהגת השימוש בקליעים אטור-מיים מן הסוגים השונים אינה מבטלת — לא בתמרון, וודאי גם לא במלחמה-ממש — את הצורך בתכונותיו המסורתיות של איש הרגלים, משתקפת מההתרשמותו של גנרל בריטי מנוסה בתמרון. מערכה מל-כותית, הוא מספר כי היה עד למסע הת-קרבנות ממושך ולהתקפת לילה בגשם מ-סוג "שבר-ענן", דרך השטח הגבעי וה-מבוחר מאוד של ה"יער הטבטובורגי", ש-כוצעו על-ידי בריגדת-הרגלים ה-5 ה-בריטית. לדעתו היתה זו תנועה אשר ניתן היה לבצעה רק באמצעות גייסות טובים מאוד, והיא שהביאה לידי הצלחה באותו שלב של התמרון.

עצם העלאת האספקה לחוף ביצעה בריגדה מיוחדת, מורכבת מ-5000 אנשי עתודה סקוטיים, שהוטל עליה לארגן ול"אלתר" נקודת-פריקה בחוף בסביבות זא-אָרְיוֹנָא. השלטונות הבריטיים רצו להקנות לתרגיל זה אופי מיוחד, דהיינו, לעשותו מעין הוכחה ל-עויבת "התקשרות-הקבע" לחובת החזקת כוחות בריטיים ביבשת-אירופה. מבחינה צבאית-גרידא יש לראות בתרגיל זה בראש-זראשונה נקיטה-מראש באמצעי-זהירות מצוין לגבי אותם כוחות בריטיים באירופה אשר אי-פעם יפעלו אולי מזרחית הרבה יותר — ועל כן פחות סמוך לבסיסיים שבאיי-הים, מכפי שהיה הדבר ב-1940. בעית בטחון עורפט, ועורקי-היניקה שלהם — וביחוד לטכא אמצעי ה-הריסה ארוכי-הטווח הקיימים כיום — תתיצב אזי, איפוא, בחריפות מוגברת.

בתמרונים-הסתיו של 1954, שנתבצעו בספטמבר ובראשית אוקטובר, בשלוש הזירות של אירופה-הצפונית, המרכזית והדרומית, — וכן גם בזירת דרום-המזרח (הבלקנים ותורכיה), הופעלו כ-400 אלף איש; בדרך הטבע, היו התמרונים שנערכו בזירת מרכז-אירופה החשובים שבכולם. הניכר ש-באלה, אשר כונה "מערכה מלכותית", בוצע בחלקה הצפוני של זירה זו, בעוד ששני האחרונים, פחותי-מדדים ממנו, נערכו בחבליה האחרים.

מטרת כל התמרונים האלה היתה הלימוד המעשי והטקטי של סוגית כלי-הנשק האטומיים. ביסוד כולם הונח אותו ה"דגם", של אי-שיוון בין הצדדים ה-יריבים בעצמה מספרית, אשר עליו הורכב אי-שיוון נוגד כאשר לאמצעים-האטומיים. נתבונן אל אחד מהם — ונכיר את קויהם האופייניים ואת טעמם. התרגיל "מערכה מלכותית" כינס 137.000 איש בערך, רובם בריטים, קנדים ואנשי צבאות "בן-לוקס",* ואחם רק מספר פלגות מיוחדות מצבאות שאר השותפים-לברית. איזור-הכיבוש הבריטי ב-גרמניה חולק לשתי ארצות דמוניות, אשר הגבול ביניהן נתחם לאורך הקו אוסנאָאָרְיוֹנָא — באד-אויאָנָא האוון. כוחות שתי הארצות האלה נעו ותימרנו על-פני שטח של 2000 קמ"ר בערך.

לכוחות "מדינת-הצפון", או צד-הצפון, היתה עדיפות ברורה בעצמה המספרית, אולם צד זה נחות היה באשר לאמצעים אטומיים. אצל כוחות-הדרום היה המצב הפוך בדיוק, דהיינו — הם היו חלשים מיריביהם בעצמתם המספרית, וחזקים מהם

אורמה על טיב השפעתם של "נפצים אטומיים" על מהלך תמרון "המערכה המלכותית" שופכים ציונים אלה, ממקור בריטי ברסמך: —
 יריה-אטומית עשויה להשפיע השפעה מ-שולשת — על ידי ערעור רוח הגייסות, על ידי גרימת אבידות והריסות, ועל ידי שיתוק מנגנון הפיקוד. ההשפעה הראשונה — אין לעמוד עליה בתמרונים. שתי ה-השפעות האחרונות הושגו בתמרון "מערב" כה מלכותית" במידה רבה, "פצצת אטום" נפלה ממש במוצב-הפיקוד של הקורפוס-הראשון הבריטי ושיתקה כל פעולת פיקוד, הן בו והן במטה-בריגדה אחת. "קליע אטומי" אחד פגע באזור-ההערכות להתקפה. היחידות הנוגעות בדבר — 2 גדודי רגלים, 2 רגימנטים של שריון ו-רגימנט ארטילרי אחד — סבלו אבירות כה גדולות, עד ש"יצאו מכלל פעולה" ל-פרק זמן די ממושך. מתעורר הרושם כי שאלה חשובה. במיוחד תהיה: — האם כדי להתגבר על אבידות בממדים שכאלה לא יהיה הכרח להקים יחידות רפואה שאומנו במיוחד לקראת מצבים מסוג זה — ואלו תהיינה מוחזקות נכונות לקראתם, ולקראתם בלבד.

על אלה העוברים בלא-מאנש, שגם חשיבותם חורגת מן-הרגיל. אף פיקוד זה הועמד תחת מרותו של אדמירל בריטי. משתתפים בו כוחות ימיים של שש ארצות: בריטניה, צרפת, בלגיה, הולנד — ואפילי נורבגיה וארה"ב, אם כי במידה פחותה.

לשם הבטחת בטחונה של ה"תעלה" הופעלו ב-אותו תרגיל הכוחות-הקלים של ארצות אלו, דהיינו — ממקשות, ספינות-ליווי, שולות-מוקשים, טרפדות-מנוע וצוללות. התרגיל שולב בתמרון הגנה-אווירית באיים-הבריטיים, ובעקבותיו בא תרגיל אורגינלי למדי: העלאתם בחוף-בלגיה, בשפת-ים פתוחה של 8000 טון אספקה שנועדו לכוחות הבריטיים הנמ-צאים ביבשת. על יסוד ההנחה שנמל אנטרפן הוצא מכלל שימוש בשל פעולת אויב.

ביום התנהל המבצע ע"י כוחות צייים, בעוד שאח

(*) בלגיה, נידלנדים ולוקסמבורג.

באמצעים האטומיים. בתחום האיריה — קיים היה שיון בין הצדדים.

נקל להבין כי כאן, פשוט, עורכים חזרה על רקע התנאים שהיו מצויים בעין אילו פרצה התנגשות בין המערב והמזרח. הרי שהסודות, שעליהם הושתתו התמרוגים היו קרובים מאד למציאות; ומהם יהיו נובעים אותם לקחים שניתן להסיקם מן התמרוגים. במלים אחרות, הדבר שענין כאן את המערב היה ליצור לעצמו מושג ברור, באיזו מידה עשויים האמצעים האטומיים שלו, וביחוד אלה ה"טקטיים", לאזן את נחיתותו המספרית בראשיתה של האבקות למול שפעת הכוחות היבשתיים של הגוש הסובייטי; וכן לקבוע, מהי הדרך הטובה ביותר לנצל את כלי-הנשק החדשים האלה בכדי להגיע לבלימה הדרגית של כוחות יבשתיים יריבים העלוי-לים לשטוף אותך ולהטביעך במרחביה העצומים של הזירה. כי, אם גם עצמתם של הקליעים ה"גרעיניים" כבירה היא, וכל התפוצצות עלולה לגרום נזקים ניכרים ולהיות בעלת תוצאות עצומות — בכל זאת מוגבלת היא לאותן נקודות בהן מתהוות התפוצצויות אלו ואל מטחי קילומטרים אחדים, בהם מורגשות פגיעותיהן. "אש גרעינית" — אין עמה פתרון לכל. ההזדמנות להפעלתה, בנקודות ו"ברגעים שנבררו ברור היטב, תהיה הגורם הקובע לגבי תכליתיותו הממשית של נשק חדש זה.

נוסף על כך, רמזה הנהלת התמרון כי אחת מ"מטרותיו תהיה גם לימוד הסוגיה של עוצבות גמי-שות וקלות יותר. כך, דיביזיות-הרגלים ה"2 הברי-טית היתה מאורגנת בשתי בריגדות, כל אחת בת ארבעה גדודים. ידועה המגמה הנוכחית לחזור אל המבנה ה"מרובע", כדי שהיחידות והעוצבות, ואפילו בהיותן קלות יותר, תטיבנה להתמיד-ולעמוד בה-יותן מבודדות, וכן שתהיינה מסוגלות להיערך כ"שפניה אל-כ"ל-העברים בעת-יבועונה-אחת — וזאת בשל הבידוד הצפוי להן בתנאי הלחמה החדשים, ובשל הרוחים הגדולים שהיו מצויים בין העוצבות, רוחים הנוחים להסתננות היריב.

כ"מצב מוסכם", שהיה מיוחד לתמרון זה, נקבעה "הרחבה" דמינית של הנהר ליפא — אשר סימן, בערך, את תחום האזור של סוף התמרון. וזאת על מנת להביא את התוקפים לידי הכרה לרכו את האמצעים לחציית-הנהר.

כוחות כל צד היו ידועים ליריביהם, וזאת על יסוד ההנחה כי כוח יהיה בדרך-כלל מצב הדברים כש-

מפקד-שריון מובהק, שאינו בלג, מצא יסוד להלל במיוחד כמה מפעולותיה של דיביזיית-השריון ה"16 הבלגית ב"מערכה מלכותית". מן הערכתו זו ניתן גם לעמוד על מידת העול והי-אחריות הרובצים על מפקד אשר הוטל עליו לבצע בהצלחה תנועת נסיגה.

והרי קטע מדבריו:
"האופן אשר בו ביצעה דיביזיית-השריון ה"16 הבלגית שינוי בהחלטה הקודמת של מפקדתה, ובתנועות גייסותיה, כאשר גרמה פגיעת "נשק אטומי" לניתוק עורק הנסיגה הראשי הקודם שלה אל הנהר ליפא, ואל-מעבר לו, הריהו ממיטב הדוגמאות אשר ראיתי בתמרון זה כולו. היא ביצעה את ניתוק המגע עם האויב והעבירה את שתי הבריגדות שלה על אותם גשרי נהר ליפא, אשר מלכתחילה נועדו למעבר אחת מהן בלבד, והתגברה על האבידות הכבדות שד-נגרמו לה על ידי פגיעה אטומית מבלי שתגרס ערבוביה או שיתגלו קשיים ב-פעולת חלקיה ומפקדתה. מעשה, אשר מן-נסיוני האישי ידעתי כאחד המעשים ה-קשים ביותר אשר יפלו בחלקו של מפקד — בוצע כאן ללא משגה וללא תקלה."

שירותי-המודיעין של שני הצדדים פעלו לפני כך בתנאים הנוחים להשגת מטרותיהם. רק מספרן של המחלומות האטומיות אשר לרשות כל יריב תוחזק בסוד, שלולא כך ברור, כי משגרה על-ידי אחד הצדדים מלוא המספר המצוי בידי — היו התמרוגים נים מאבדים מיד את אופים ה"אטומיים".

פחות מציאותית נראית תקנה אחרת שנקבעה לתמרוגים אלה, אשר אמרה כי מתעלמים במתכון מן הצד האזרחי של הענין, דהיינו, מן השאלה ה"חמורה של יציאות-בהמון של אוכלוסיה ובהלות-מגור העלולות להתרחש, ואשר מחמת ממדיהן תה-יינה עשויות לגרום הפרעות קשות לתזוונותיהם של גייסות. והרי דומה כי מחובת המטות הוא להביא בחשבון אפשרות כזו, ולנקוט בצעדים מתאימים ומספיקים להתגבר עליה; מצבים ידועים ב"1940 — או ב"1945 בחזית-המזרח — חייבים לדרבן את המחשבה לפעולה במגמה זו.

תותח "אטומי" בן 280 מ"מ — מפגן הצבה לירי.

הנהר אָמס. לא הרחק מן ואַראַנדורף וכן, מזרחית יותר, עד אל הגבעות אשר משני עבריה של ביי לאַפלד.

עתה באה שעת התערבותה של ההגנה האטומית. התפוצצויות אחדות פגעו בשדרות אשר בהכרח היו עתה מכונסות למדי. משניסתה הדיביזיה המשוּרֶינֶת לבצע צליחת הנהר אָמס — אולם ניסתה זאת בגורת־חזית צרה מדי — "הוצאו מכלל פעולה", עלידי השיפוט, 61 כלי־רכב בשדרת רכב־השריון. כתוצאה מכך, נאלצה היא לותר על השתתפות ב־פעולה ולפנות את מקומה לחיל־הרגלים, אשר פתח מחדש בנסיון הצליחה, בהשתמשו בסירות־סער; לאחר־מכן הוקמו גשרים קלים, למעבר כלי־הרכב.

תותח "אטומי" בן 280 המ"מ האמריקאי: — יש ביכולת צותו להפנות את הכלי, על קנהו הארוך, עד כדי טיבוב 360 מעלות.

בין שני קורפוס־הצבא. אולם פרט לפלגות הקדור־מניות, הרי רק דיביזיה אחת בכל הקורפוס ערוכה ב־חזית הקורפוס — דהיינו, דיביזיה אחת לכ־40 ק"מ, אשר בפועל אינה תופסת אלא כמחציתם בלבד. בקור־פוס הבריטי נמצאת הדיביזיה השניה, אשר אף היא גופה פוצלה, כ־20 ק"מ מאחרי אותו קו־הערכות של הדיביזיה שבחזית. הרושם הברור הוא כי מ־צויים כאן יותר "פערים" ומרחבים־ריקים מאשר שטחים שמחזיקים בהם. ודאי זהו הדבר אותו רצה להעלות לפנינו המרשל ג'ואן, שעה שדיבר על סוג המערכה הצפוי לנו בעתיד — מערכת "המרחבים־הריקים הגדולים".

אשר לצד־הדרום, הרי שם, בהכרח, ההתפשטות לרוחב הנה גדולה בהרבה אף מן ה"נל", ואפילו יותר מכפליים, באשר כאן צריך היה להשיג גם דירוג לעומק שיהיה מודגש יחסית עוד יותר מאשר אצל הצפון. צד זה, המתגונן, לא יוכל לנהל את הקרב־המשהה שלו אלא בדרך של ניצול קו־ההגנה אשר השטח עצמו מספקם: — קו־רכס, זרמי־מים וכיו"ב. הגנה זו תצטרך להצטמצם רוב הזמן בניצוח על "פקקים", דהיינו פלגות־הגנה לא־גדולות, אשר מ־ציבים אותן בצומתי־דרכים או בנקודות כאלו ל־אורך צירי־החדירה העיקריים אשר אי־אפשר לו לאויב שלא לעבור בהן; הסוּר־האוירי, ואפילו התמרון־האוירי, חייבים להשתתף ולהתערב כאן ב־מלוא ההיקף והתנופה לימינן של אלו; והעדיפות האטומית, בסופו־של־חשבון — היא שתקרא ברגעי־משבר למלא את החסר במערכת־הגנה שכזו.

*

* * *

מנקודת־הראות ה"אטומית", הופכת התפתחותו של התמרון להיות מעניינת רק מאותו רגע בו הטיל כבר התוקף במידה מספקת את כוחותיו ל־פעולה, כי עד אותו רגע מתבצע הכל באמצעות כלי־הנשק "המקובלים" בלבד. בהתקפה הוחל ע"י "צוותות טקטיים", המושתתים כ"א על רגימנט־רגלים, אשר משימתם היתה לתקוף או ללפות את ה"פקקים" שהוצבו ע"י המתגונן ולהתגבר על קו־ההתנגדות שלו הבאים זה־אחרי־זה. באורח זה פילסו "צוותות טקטיים" אלה את הדרך לפני הדיביזיה־המשוּרֶינֶת הבריטית והכוחות הממונעים, אשר יצאו לפעול לאורכם של שלושה נתיבי־חדירה: "מסדרון פיסיו־טבעי שבמבנה־השטח", כביש רגיל, והאבטור־סטרדה (דרך־מכוניות רבת). במשך יממה בוצעה התקדמות רבה מאוד, והתוקפים הגיעו עד אל זרם

משני עבריה של בילאפלו נשברה תנופת ה-
 התקדמות של המתקפה. הוא נאלץ לנטוש את נתיבי-
 החזירה אשר ניסה בתקיפות להוסיף ולנוע לאורכם.
 פעולתו נידללה יותר. חיל-הרגלים שלו נכנס לתוך
 פעולות מצומצמות-היקף. משני עבריהן של כל דרך
 ושל האבטוסטרדה. אותו רגע אמנם דומה היה כי
 ההגנה האטומית הגיעה בפועל אל נקודת-התפתחות
 בת-מש.

אולם כעבור זמן-מה שוב דומה היה כי מצב-
 דברים זה לא היה אלא חולף: המתקפה, לאחר
 שנתדלה, המשיך בכל זאת בהתקדמותו. אכן, התי-
 קדמותו היתה עתה אטית בהרבה. נדרשו לו ארבעה
 ימים כמעט וכדי לעבור על-פני מרחב אשר היה
 שווה פחות או יותר לזה שעברו ביממה הראשונה —

על-מנת להגיע אל יעדו, זרמו של הנהר
 ליפא (בגזרה המשתרעת, בערך, מהאם
 ועד כאדארבורן). כל המשקיפים שמו עתה
 את לבם בשלב זה לאיטיותם המובהקת
 של המבצעים, ולמצבי שיתוק מסוים
 אפילו, אשר קשה להסבירם. אמנם, קיימות
 הוראות האוסרות על מעבר, במשך כ-12
 שעות, באזורים אשר זיהמו בתוצאותיהן
 של התפוצצויות "גרעיניות". אולם אזורים
 כאלה הנם מעטים יחסית, ואין רושם
 שבהם כשלעצמם יש כדי הסבר-וסיבה
 להאטת הפעולות. אפשר וזו גובעת יותר
 ממייעט נסיונם של המבצעים במלאכה זו.

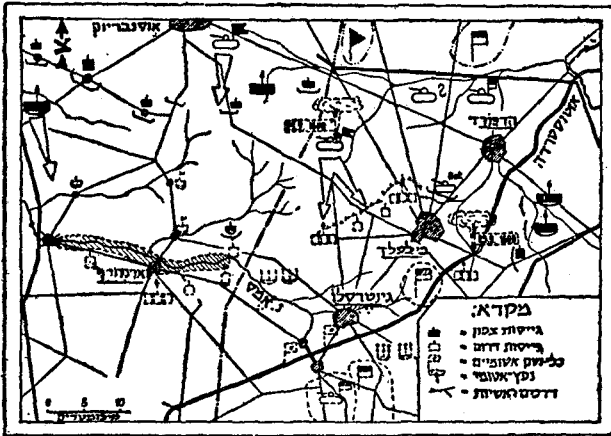
הכרוכה בצורך התמידי לשמור על מידה ניכרת כוז
 של ההשתרעות-לרוחב והדירוג-לעומק בעריכת עוצ-
 בותיהם, החל מן הרגע בו החלו כלי-הנשק האטומיים
 מתערכים במהלך הפעולות.

מכל מקום, ההתקדמות נמשכה במגמה אל הנהר
 ליפא, ובעיקרו-של-דבר — ע"י עוצבות חיל-רגלים,
 אשר נתדללו ונתמתחו-לצדדים במידה רבה עד
 מאוד. בשני אנפיו של המערך הקים המתקפה גש-
 רים קלים, והגיע לידי כינון "ראשי-גשר". אף
 המתגונן נפגע ע"י התפוצצות "גרעינית", שנתחוללה
 על העיר סאסטגופה, המהווה צומת חשובה מאוד
 ברשת הדרכים (מאחרי המרכז-הימני של החזית).
 עקב כך תופרע הפרעה רבה — רבה מכדי שיוכל
 לכונן-למועד את התגבורות שהיו נחוצות בשביל
 להקביל פני האיום שגסתמן או מצד הכוחות ה-
 אנגלו-הולנדיים אשר על הליפא (בגזרת המערב
 מחמת הקושי לארטילריה שלחט לנוע בעקבותיהם
 — ארטילריה, אשר סיועה הפך עתה לדחוף בשביל

כוחות בריטיים-הולנדיים אלה, כדי שיוכלו להפציץ
 מראש-הגשר שמעבר לליפא. יש להניח שהסיבה
 לאיחור זה נעוצה בעובדה כי בתנאי סכנה-אטומית
 מגיעים הגייסות-במסע מהר מאוד אל גבול-הרויח
 של רשת-הדרכים.

עם הסתיים התמרון היה רושם כי התקדמותו
 של צד-הצפון הוכל להמשך ולהעמיק אף מדרומו
 של נהר ליפא. ענין רב טמון בעובדה כי לאחר ש-
 (של החזית), ואילו אלו עצמם הופרעו לא-יפחות.
 חיל אחר חיל הוצאו מאפשרות ההפעלה — חיל-
 הנריון, משום שהיה מכה מרוכות וצפופה מדי
 בנקודות מסוימות, שהמעבר בהן היה הכרחי ו-

התמרון, מערכה-מלכותית

ב. ראשית ההתמודדות — המצב למוצאי 23.9:
 ההתנגחות על הנהר אמס, פגיעות אטומיות בגופי
 צבא-הצפון התוקף.

(הגבול בין ארצות הצפון-הדרום נראה כאן רק בגזרת
 המזרח. תחום גזרות-הקורפוסים — מסומן כבמפה א.)

הארטילריה, משום שהיתה תופשת בצפיפות רבה
 מדי את פני הדרכים — הרי חיל הרגלים זה אשר
 נשאר, בסופו-של-דבר, שליט על תנועותיו-הוא ב-
 שדה המערכה האטומית. כי, יקרה אשר יקרה,
 תמיד יכול חיל זה להתדלל עד לאי-סוף, העיקרי,
 הוא נשאר מסוגל לתקוף ולחזור בכל הנקודות בהן
 ההתנגדות פתחה מכותו. כבעלי אותה תכונה עצמה
 נתגלו גם הכוחות המשוריינים-הקלים, אשר להם
 הכושר לתנועה ולמעבר בכל סוג שטח שהוא. תמ-
 רוגיה של "הבריגדה רומח", עליהם עוד ידובר להלן,
 דומה כי שימשו ראיה חותכת לכך. הרי שהמלחמה
 האטומית תהיה כנראה מלחמת רכבי-הקרב הקל,

הנושא עליו חימוש בינוני*, והתותח בעל ההיסע-
העצמי. כי ההכרח שהוטל על הלוחמים להשתחרר
מן הצמידות לדרכים — כמוהו כצו פסקני.

אכן, מן הראוי להעיר כי בתמרונים אלה לא
היתה השתתפות כלי-נשק אטומיים בממדים ניכרים.
אך גם אילו היתה השתתפות זו גדולה בהרבה,
ישאר בתוקפו כל אשר נאמר כאן ביחס לחיל-
הרגלים, אשר יכולתו להסתננות לתוך האזורים שלא
נפגעו תוסיף להיות קיימת גם אז. בעוד שההכבדות
ביחס לרכב-שריון ולארטילריה הנובעות מהפעלת
כלי-הנשק האטומיים רק תגדלנה יותר-ויותר. ב-
סופו-של-דבר, בשביל לחסום את התקדמות חיל-
הרגלים יהיה צורך ב"מסך-אש" של יריות-אטומיות
על כל שנים-שלושה ק"מ של חזית**, שזהו הקוטר
בו תוצאותיה של התפוצצות כזו הן חמורות; וגם
אז לא היה זה מספיק אלא ל-12 שעות בערך.
והרי זו היא הנחה תיאורטית, אשר למעשה לא ניתן
כלל להגשימה.

השתתפותם של אמצעים-אטומיים היתה מצומ-
צמת — כי הכוונה היתה בראש-וראשונה לבחון,
בתנאים שיהיו קרובים עד כמה שאפשר למציאות,
את הארטילריה האטומית-הטקטית האמריקאית —
אשר על השימוש בה ודאי שיתנהלו עתה ויכוחים
רבים, בשל טיבם המגושם וכבד-התנועה של כלי-
יריה אלה בשעת מסע בדרכים, וכן בשל מימדיהם
של "לויגנים" אלה, אשר קל להבחין בהם ולאכנסם,
ביתוד לאחר ירי.

לכל אחד משני הצדדים היה גודל של ארטי-
לריה-אטומית. גדודים אלה מופעלים כששלוש ה-
סוללות שבגודל מופרדות הפרדה גיכרת מאוד זו
מזו, עשרה או אפילו עשרים ק"מ בין סוללה ל-
סוללה. אולם שני כלי-היריה המהיים סוללה נש-
ארים בתמידות סמוכים זה לזה. הסוללות נמצאו
במרחק של יותר מעשרה ק"מ מאחורי עמדותיה-
הקדמיות של ההגנה, וודאי שאצל התוקף היה מרחק
זה עוד גדול בהרבה. שמא גם נתקלו כאן בקשיים
שעה שהיה צורך לקדם כלי-יריה אלה בקצב מהיר
קרוב-יותר אל החזית?

לעומת ידיעות אלו על הארטילריה-האטומית,
לא צוין אלא בפץ-גרעיני יחיד באמצעות פצצה-

אווירית, על מטרה שהיה בה משום נשאל-לפגיעה
בעל ענין מיוחד; כמוכן, שבאותו מקרה היתה
הכוונה לדיביזיה-המשוריינת של הצפון, ברגע בו
התכנסה למערך מהודק יותר, לפני היעד שלה.

לבסוף, יש עוד לציין כי הנפצים האטומיים
"הוצגו" ע"י התפוצצויות מעלות-עשן לרוב, אשר
חיקו את ה"פטריות" האופיינית הנודעת. סידור זה
היה בגדר דבר הכרחי, כדי שהגייסות המופעלים
בתמרון יהיו נוקטים את האמצעים לאבטחה עצמית
מתוך שיקול מעשי ולפי הצורך המציאותי של
מצבי-התמרון. במציאות של קרב, יהיה זה דוקא
בסמוך לנקודות-הנפץ שהחוליות-לגילוי-ההשפעות-
האטומיות, המצוידות במכשיריהן המיוחדים, תופ-
עלנה במשימתן, שראשיתה היא לברר את גבולות
האזורים שנוגעו ולקבוע, לפי עצמת הויהומים, את
מְשִׁכֵי-ההמתנה שיש להקפיד עליהם לפני חצית
אזורים אלה. הזמן הדרוש לסיום אלה ומשכי-
ההמתנה הנ"ל — הם, כשלעצמם, מהיים כבר
סיבות מוחשיות-מאוד להאטת המבצעים.

בסופו-של-דבר, אם נרצה לסכם את עיקר הלקח
הנובע מ"מערכה-מלכותית" זו, יש לקבוע את זאת
בזכרונו: על אף העצמה-האטומית, ועל אף ה-
האטה שחלה עתה במבצעי של התוקף — יכול היה
בכ"ז התוקף להגיע אל יעדו, כשהוא תוקף במקומות
רבים ובמכסימום אפשרי של כוחות, ובראש וראשון-
נה — בחיל-הרגלים שלו; ועל לכל — בדחפו
והבקייעו קדימה הרחק ככל האפשר, בכל הנקודות
שההתנגדות בהן היתה פחותה.

לכך יש להוסיף עוד שתי הערות: יותר מבכל
זמן יהיה חשוב עתה שבהתקפה יעמדו בראש יחי-
דות-המשנה הנמוכות מפקדים תקיפי-החלטה, המת-
קדמים קדימה התקדמות-נחרצת, היוצרת מרחב
פנוי מאחורי היחידה המתקדמת — שהוא האמצעי
היחיד — למנוע את ההצטופפות הרת-האסון של
דרגיה-הגייסות הנעים בעקבותיהם; הרי שמיטב ה-
הגנה בפני פצצות-אטומיות מצויה בתנועה קדימה,
ואילו בהגנה, שעה שיש צורך להתחזק בנקודה
נתונה, ומעל לכל ב"פקק" מן הסוג שהוזכר — אין
עוד לעשות זאת על-ידי שהאמצעים והכוחות יוצבו
על אותה נקודה עצמה; אלא יש לערכם בחצי
גורן גדולה לפנייה, או אף ב"חישוק", אשר הרדיוס
שלו יעלה על זה של פעולת-פגיעה של פצצות-
האטום מן הטיפוס הנפוץ עתה ביותר (היינו —
רדיוס של קילומטר עד קילומטר וחצי לפחות).
סידור כזה ימנע בעד כך שיריה-אטומית, שכוחה-

(*) הכוונה כאן לחימוש שחשקלו בינוני, ולא דוקא לכלים
"בינוניים" במובן של "ארטילריה בינונית", למשל.

(**) אכן, דושה הדבר כי כאן הפריז במקצת בעלהסקייה
בהקטנת אזור פגיעתו והשפעתו של קליע-אטומי, ולו גם
מן הקלים. — המערך.

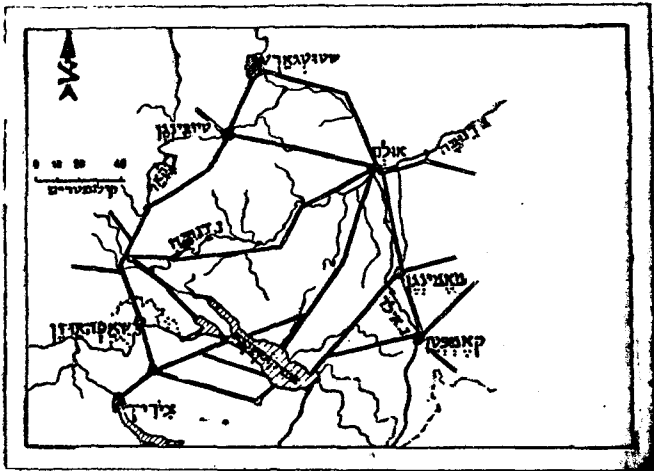
פעולת-הקרב של חיל-הרגלים אשר
תאפשר לגרום לו לאויב שיתרכז ברי-
כוזים כאלה שיצדיקו הפעלת קליע-
אטומי כלפיו.

תמרון, רומח.

בזמן אחד עם המערכה המלכרי-
תית, בוצע במסגרת קבוצת-הארמיות
הדרומית של "זירת" מרכז-אירופה,
תמרון בעל אופי מיוחד, שהש-
תתפו בו כמעט יחידות צרפתיות
בלבד, והוא נועד לנסות ולבחון ברי-
גדת-שריון קלה, שכונתה בריגדת

רומח, שאף היא היתה מצוידת ציוד צרפתי חדש,
הרעיון שביסוד התמרון דמה עד מאוד לזה שתואר
לעיל, פרט לכך שהצד בעל עצמת-הגייסות הרבה
יותר, אולם לו אמצעים אטומיים מוגבלים יותר,
הופיע כאן מצד מערב, ואילו מעבר-מזרח התגונן
בפניו, תוך פעולה בנוסח "קרב-משהה", יריב בעל
עצמת גייסות מוגבלת, אולם לרשותו אמצעים אטו-
מיים מרובים יותר — שיוצג ע"י בריגדה-רומח.

לא הנושא ולא התמרון עצמו — אין בהם כדי
לתרום חדש כלשהו לויכוח המתנהל. אולם יש ענין
מסוים בהרכבה, המקורי-מאוד, של בריגדה זו, ובר-
טיפוסים, שלא-נראו-קודם בסוגי חימושה, שבגללם

אזור התמרון "רומח", בדרום מערב גרמניה

למטרה, תוציא בבת-אחת מכלל פעולה את המגינים
כולם; ואפילו אם תפגע במרחק כלשהו ממרכז
יעדה, הרי גם אז לא ייפגע על ידה אלא חלק
מסוים בלבד של מערך-מעגלי מעין זה.

זאת, ועוד, הנהלת התמרון, בסקירתה לעתונות,
הצביעה על פרקי-הלקח העיקריים הבאים שהופקו
מאותו תרגיל: הנשק האטומי-הטקטי, על אף ית-
רוגותיו הגדולים, לא יוכל להכריע כשהוא לבדו;
הפעלתו התכליתית מותנית בידיעות מדויקות, אשר
אותן חייבים להשיג רכב-השריון-הקל שנועד לסיוור,
חיל-הרגלים וחיל-האוויר; וכמעט תמיד תהא זו

רכבי-שריון קל

טנק-קל 13 "A.M.X." בשעת ביצוע פעולות
בדק בתוך יער. שים לב כי הטנק הועלה
על "הדום" כפול של
גזרי-עצים, מתחת ל-
זחליו מכאן ומכאן —
להבטחת יציבותו ור-
איי-שקיעתו בקרקע.
טנק-קל זה נועד ל-
שמש בשני תפקידים
בעיקר: כרכב סיוור
וכמשחית-טנקים.

אטומית כולה תתבטא. כנראה, במאמץ לגרום לריכוז כוחות-היריב אשר יהיה מספיק כדי פגיעה בו בי קליעים-גרעיניים; ואילו אמנות-המלחמה של ה- יריב — תתבטא במאמץ להחנע מלהוות מטרה כזו. דיביות-השריון של צד המערב, אשר נפגעה פגיעה חמורה מאוד, נאלצה איפוא להסיג בחפזה את כוחותיה אחורה. במשך השלב השני של התמ- רון, ב-2 באוקטובר וב-3 בו, התאמצה הבריגדה-ה "רומח" — שהיתה חלשה לפי מבנה האורגני מכדי שתוכל לתקוף את יריבה ולהכותו — לפתח מצדה מהירות-תנועה בדליקה באגפיו, וסמוך למאספו, על- מנת להפריעו מלהיערך מחדש ומלהתיצב מחדש. אולם, שוב, את הענין העיקרי שבתמרון יש לבקש באותו פתרון — שהוא אחד הפתרונות ה- אפשריים — אשר במלחמה-האטומית עשויה לספקו, עוצבה כבריגדה-המשוריינת-הקלה "רומח". מקובל לציין את תפקידה של בריגדה זו כתפקיד של סיור וחיפוי, אולם מותר להוסיף על-יכך גם את תפקיד ההשתתפות במקצועי המלחמה האטומית. דבר אשר היא מתגלה כמסוגלת לו במיוחד.

הבריגדה עצמה מורכבת משני יסודות שונים- ונפרדים למדי: האחד — לסיור, במובנה הצר- יותר של המלה; ואילו האחר — נועד ביתר-יחוד לקרב, מכל מקום באותה מידה בה יהא-מוטל על הבריגדה לערוך קרב. את היסוד הראשון מהוה בראש-וראשונה רגימנט, בן שתי גונדות (מספרן זה טרם נקבע סופית), של רכב-סיור משוריין (מכוניות- השריון מרובות-הגלגלים, והנעות קדימה-ואחורה, מתוצרת ביה"ח פאנאר*. לתמיכה בו, משתפים אתו פעולה: גף של מטוסי-סיור, סוללות של כלי- ארטילריה-שדה בני 105 מ"מ ובני 155 מ"מ**.

היא הופכת לעוצבה הנראית כמותאמת-במיוחד ל- צורות-המלחמה החדשות.

נקודת-המוצא לתמרון יהיה גבול דמיוני אשר השתרע מזרמו העילי של נאקאר (ליד ס'ובינגאן) ועד אל נקודה בגבול השביצרי צפונית לעיר שאפהאון על הרהיין העילי (מערבה לאגם קוסטנר צה). בשלב הראשון, מ-27 בספטמבר ועד ל-2 באוקטובר, נסוגה הבריגדה-ה"רומח" בפני כוחות דיביות-השריון ה-5 הצרפתית — שבצעמתם ומס- פרם עלו עליה בהרבה — לעבר המורה, עד אל הגהר אילאר (ליד מאמיינגן).

תחילה לא מילאה הבריגדה אלא משימה של חיפוי, אשר בהדרגה הפכה לפעולה-משחה בלתי- פוסקת ורציפה. לאחר-כך נתפתחה זו עצמה לבלימה הדרגית של היריב, בראש וראשונה במאמצה ל- "תעל" את תנועת כוחותיו לתוך אפיקים מסוימים ע"י הצבה מחושבת-היטב של "פקקים" בעורקי- תנועה טופוגרפיים או תחבורתיים שבשטח ובנקודות שאין היריב יכול להמנע מההכרח לעבור בהן. לאט-לאט נאלץ היריב להדק את כוחותיו ל- עריכות מכונסות יותר, ולבצע פעולות-קרב רבות- עצמה יותר — עד לאותו רגע בו היתה ריכוז אמ- צעיו מטרה מספקת לקליעים-אטומיים (פצצה אוי- רית, או רקטה-מונחית נושאת מטען אטומי). ואכן, כזה היו המצב — והמעשה — שנתחו לא-הרחק ממאמיינגן.

אפשר לראות מכך כי כל אמנות המלחמה ה-

* ראה ב"צקלון" מס' 27, תמונת-השער התיאור הקצר שבסוגרי-מעטפת-השער; וכן ב"מערכות", חוב' 30 עמ' 76-77.
** אין זה ברור האם סוללה אחת של כלים מכל אחד משני קוטרם אלה — או שתיים מן הראשון ואחת מן השני.

רכב-סיור משוריין

רכב-סיור משוריין בעל ש- מונה הגלגלים, מתוצרת מפ- עלי "פאנאר", בגרסתו המ- צוידת בצריח טנק בן 13 הטון "A.M.X.". רכב הסיור עצמו — משקלו עולה על 10 טון. הוא בעל כושר- מעבר רב, כשגלגליו מתרר- ממים ויורדים כ"א בנפרד, לפי צורת פני הקרקע; ו- תותחו — תותח 75 המ"מ הנגד-טנקי הצרפתי החדש- הרכב מסוגל לתנועה ותמ- רון קדימה או אחורה במידה שזה.

גודד ארטילריה בעלת היסע-עצמי (כלים בני 105 מ"מ ו-155 מ"מ*) יחידת מרגמות-כבדות; יחידות נגד-טנקיות, החמושות ברקטה-מונחת SS10 (בעלת טווח של 1500 מ' ונושאת "מטען-חלול" ש-עצמתו רבה מאוד; כלי משגר-רקטות זה, אשר גם הצבא האמריקאי אינו מנתר עליו, מאפשר לכוון את הקליע בתחום-המבט, ע"י תיקון נתיב-תנועתו, עד אל הטנק האויב).

התועלת הגדולה שברגימנטים בין-חיליים אלה טמונה בכך כי הם מאפשרים להמנע מהוצאת יחידות — לצורך צירופי-גופים למשימות בעלות אופי זמני — מתוך הדיביזיות של גוף-המערכה העיקרי שבצבא; דיביזיות, שהן עצמן כבדות מכדי שתצלחנה למבצעי-הסיוור. במסגרת רגימנט כזה, אשר הוא עצמו יחידה בעלת אופי קבוע, יתמוגו-אהרדי כל היסודות האלה, וירכשו את ההרגל לפעול במשותף.

נוסף על כל אלה, קיימות בה בבריגדה גם יחידות-המשנה הנהוצות בשביל פיקוד, שליטה, קשר וכו'.

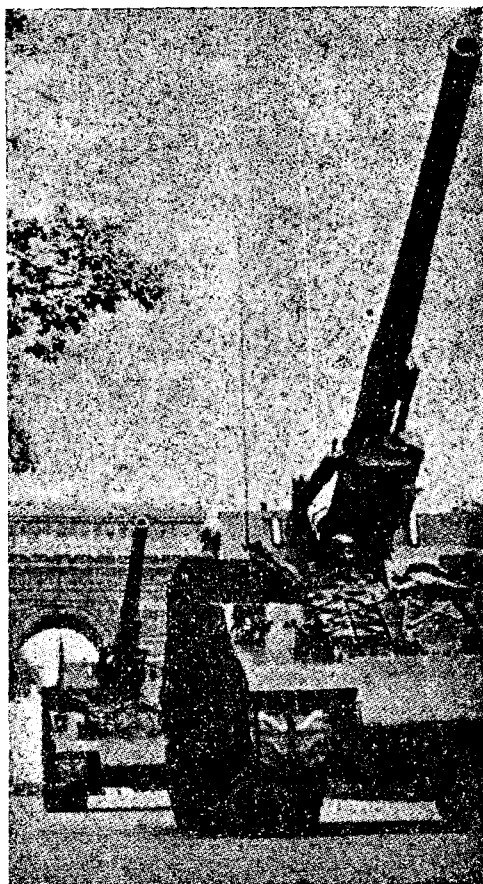
מוקדם עדיין לדון מה יהיה תפקידה הסופי והקבוע של עוצבה זו שעודנה בשלב הנסיוני, והוא-הדין לגבי מבניה האורגני, שאף הוא עדיין רחוק משלב ההחלטה-הסופית. אין מדובר כאן אלא בשרטוט-ראשון; אולם הפתרונות המקוריים שבו, והיותור על כל חימוש כבד**, בכל זאת, הם המעוררים את תשומת-הלב במיוחד. העובדה, הגנה, כי מגמת-ניסויים זו מכוננת אל ראש-דאגותיה של התקופה-האטומית, דהיינו, אל הצורך "להקל" — ללא-רחם, אך מתוך שמירה על עצמת-אשן — על מבנה כל העוצבות; וזאת לא רק על מנת לעשותן "תמרינות" יותר, אלא גם, ומעל-לכל, כדי להפחית הפחתה ניכרת את צריכת הדלק, אשר אספקתו בכמויות הכבירות שנדרשו עד כה הופכת לדבר שאין לגשר בינו לבין דרישות המלחמה-האטומית וסיכוייה.

לעת-עתה יש מקום לכך כי מתכונתיה של בריגדה נסיונית זו תשמרנה גם לעתיד אי-תלוחה היחסית, גמישותה הרבה כל-כך, וזרימותה — באם נשתמש במונח שכבר נתקדש ע"י השימוש בו — המאפשרת לה לנוע, ללבוש-מערך ולפשוט-מערך בשדות-המערכה בהן תשתולל האש הגרעינית.

*

* * *

מערך הידיעות והשיקולים המגיעים אלינו, ב-

תותחים בני 155 מ"מ צרפתיים חדישים, בעלי היסע-עצמי, במצעד.

יחידות-משנה של הגנה-נגד-מטוסית, של הנדסה וכו'. היסוד האחר, המופיע כמשען לכוונת-הסיוור, שהגם קלים מדי, מכיל פלגות מכל החילות, אשר כונסו-ושולבו לשני (מספר, שגם הוא טרם נקבע סופית) רגימנטים בין-חיליים. זהו החידוש המהותי העיקרי שבעוצבה נסיונית זו. בתוך רגימנט כזה מוצאים אנו: 2 פלוגות רגלים המוסעים בכלי-רכב קלים (גיפים); גונדות של טנקים קלים AMX 13;

* כאן יש להניח כי הצירוף הוא זה המקובל בגודד מעורב כזה: 2 סוללות של כלים בני 105 מ"מ אחת — של בני 155 מ"מ; הציון "כלים בעלי היסע עצמי" לגבי הארטילריה של היסוד-הזוחם שבבריגדה — יש לשער כי בטחה כי הוא חל גם על הסוללות שהוזכרו קודם לכן, אלו אשר עם היסוד המסיר שבבריגדה זו.
** נראה ש, ויתור על כל ציוד כבד" כזה, כעוצבה אמונה בתוכה אף סוללות של כליריה בני 155 מ"מ, מעיד על יחסיות מושג הכבודה...

כלי הוביצר, בעל היסע-עצמי בן 105 מ"מ

הצורך המוחלט, — המהוה ללא ספק את הנקודה החיונית-מכל — להמנע מכל התרכזות — אשר תצטרך מעתה להתבצע במהלכו של תמרון, אפשר-לומר "תוך הילוך", ולא תתגלם-בפועל אלא לשלב קצר עדי-מאוד, על היעד גופו (אותה סקירת-הסברה שכבר הזכרה מציינת, לגבי העוצבות המשוריינות, את הדרישה של "מהירות רבה של התפורות ו-ההערכות-מתודש");

● ולבסוף, — לעומת הנקודה הקודמת — הצורך לקבוע אמצעים ונוהלי-פעולה אשר יאלצו את היריב עצמו להתרכז, וזאת על-מנת שיהיה מטרם מתאימה לקליעים אטומיים; רכב-שריון קל ועובר-בכל (זחלי) ותותחים בעלי-היסע-עצמי — הם הנראים כמערכת-האמצעים המתאימה להשגת תכלית זו.

ערבוביה לא קטנה מתמרזנים אטומיים שונים אלה — יש לנסות להסיק את אותם הנתונים המס-תמנים ביתר בהירות ודיוק; אך גם את אלה שעדיין מצריכים מלאכת ניתוח ופירוש, ועיבוד-אחרון. בין הראשונים דומה כי ניתן למנות כבטחון מספיק את הבאים להלן:

● גידול ניכר של השתרעות היחידות, כגדולות כקטנות, לרוחב — ושל דירוגן לעומק, הן במצבי חניה והן בפעולה; גידול זה של ההשתרעות-לרוחב והדירוג-לעומק לגבי יחידה נתונה, עשוי, לפי מקור רציני, להיות פי שלושה או ארבעה לעומת הנהוג עד כה, ואפילו יותר מזה. לגבי הדירוג-לעומק — וב-יחוד כל עוד תהיינה היחידות כה תלויות ברשת הדרכים:

● "הקלה", שיש לבקשה בכל הדרכים האפשריות, הן בהרכבן האורגני של יחידות, והן בחימושן (מבלי לגרוע מעצמת אשן!) ובאמ-צעי-התובלה שלהם.

● ובצד הני"ל — אותה הקלה שיש להשיגה לגבי אופן-השימוש בעורקי-התחבורה; וזו צריכה ל-כוא כראש-וראשונה כתוצאה מן ה-הפחתה בצריכת הדלק, המתאפ-שרת ע"י שימוש ברכב משורין פחות-כבד.

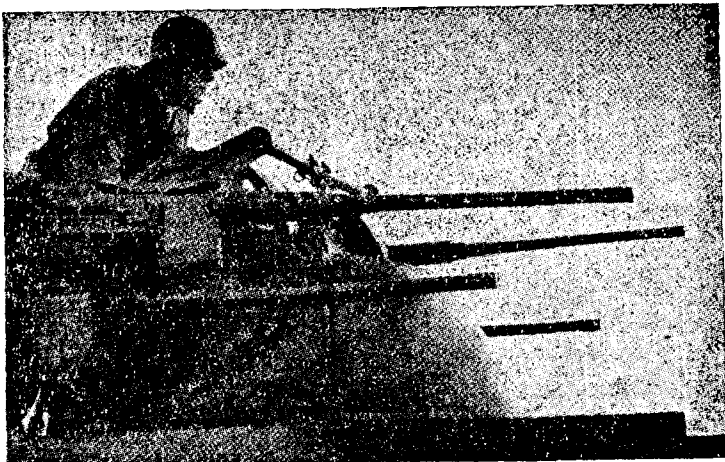
● בניית העוצבות על יסוד מרובע — על-מנת להגביר את יכולתן להתמיד פרק-זמן ממושך יותר בפעולה ובקרב; וכן כדי לאפשר להן להבטיח בקביעות את בטחון אנפיהן החשופים, לקראת אפ-שרות של הסתננות אויבת.

בתחום המבצעים — מאמץ שיטתי להשיג את המרחב בשביל התפשטות-קדימה, על-מנת להמנע בכל מחיר מן ההתהדקות וההצטופפות של דרגי-הגייסות הבאים-בעקבותיך; וכן טיגול מטרתי עמ-דוח-ההגנה לצורות מעגליות או "חצי-גורניות", שיקטרן עולה על זה של השפעות נפצי קליעים-נרעיניים מן הדגמים הנפוצים ביותר*.

(*) כמוכנ, שהכונה כאן לאלה שטוחם מוגבל יחסית.

כלי יריה צרפתי

ה"מושאל" מצבא ארה"ם מקלע כבד נגד-מטוס, ב-ארבעה הקנים בקוטר 2.7 מ"מ (0.5 אינצש), המורכב על רכב-חולי. עשוי גם להפעלה נגד מטרות-קרקה שריון-קל, רגלים וביצורים ארעי. כלים אלה מהווים חציית אחת של יחידות כלים נ"מ אבטומטיים קלים — שמחציתו השניה הנם תותח חיס בני 40 מ"מ.

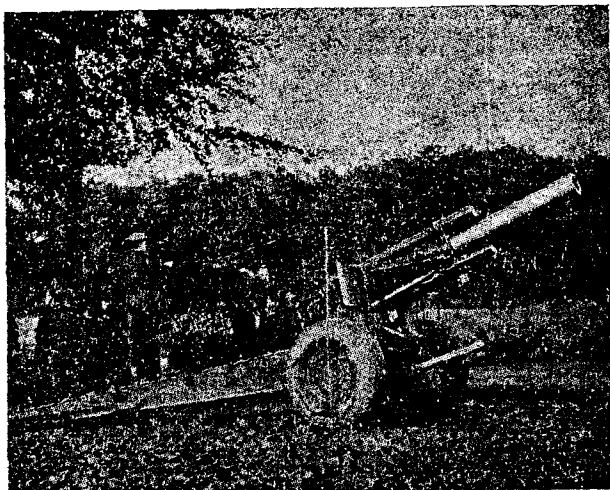
בבהירות פחותה, (על כל פנים — באופן פחות מוחלט), ניתן להגדיר את הנקודות הבאות:

● ראשונותו של חיל-רגלים בשדה-המערכה האטומי, אשר דומה-מאוד כי אמנם נקבעה במהלך התמרון "מערכה מלכותית". אכן, יכול להיות כי לא היה בכך אלא משום תחליף, על-ידי חיל-הרגלים, למידת-ההסתגלות הבלתי-מספקת של שאר חילות.

● ספיקות לגבי ערכה של הארטילריה האטור-מית-הטקטית, לפחות במצבי הגנה — וזאת בשל כובד כליה המגושמים, החסרים זריוות-בתנועה; נראה כי עתה יפנו יותר לעבר הרקטות-המונחות.

(*) דהיינו, כרגיל — מאות מטרים אחדות.

ארטילריה-גרורה

הוביצר-גרור בן 155 מ"מ

בושאות מטען גרעיני, אשר, אם גם מתקני-השיגור הניידים שלהם יהיו מוצבים די רחוק בעורף, תהיינה מדיקות-להפליא בקליעתן תודות להנחיה הניתנת להן; אעפ"כ מוסיפה הארטילריה-האטומית להיות נשק בעל עצמה אגדית, המתאים במיוחד לביצוע פריצות בעמדות-המאורגנות-המבוצרות של היריב.

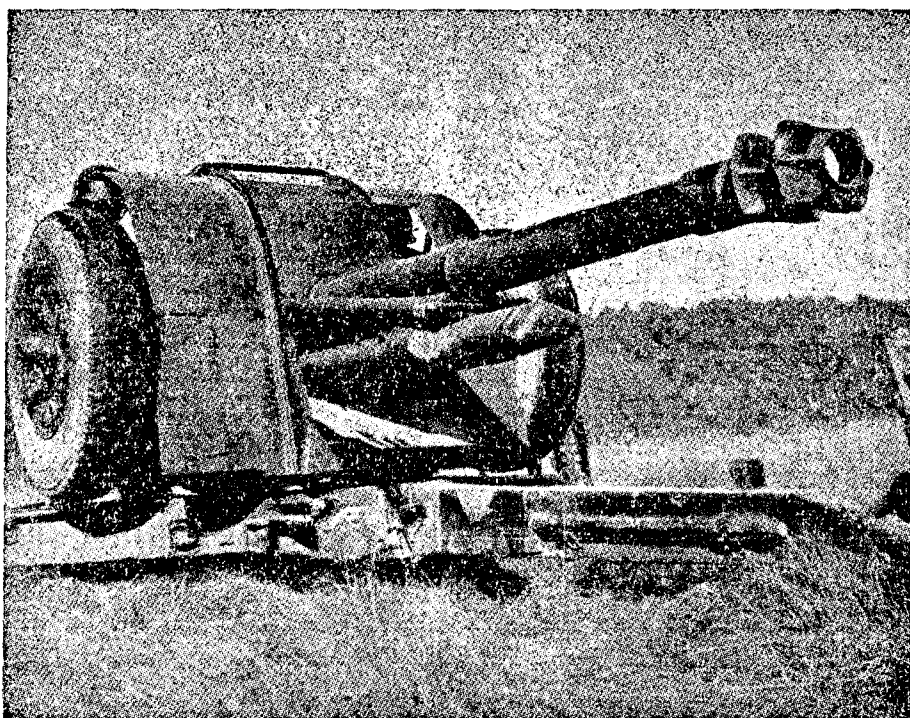
לבסוף, יש להזכיר עוד נקודה אחת. אם הכל מאוחדים עתה בדעתם, באשר לתנאי-הכלליים החדשים של המלחמה האטומית, כגון, ראשית כל, הגדלת השתרעות-היחידות לרוחב ודירוגן לעומק — וכן הצורך להמנע מריכוזים — הרי לעומת-זאת אך מעט מאוד דובר בענין המרחק התקין שבין היריבים, או באם נעדיף ביטוי אחר, על ממדיו של "שטח-ההפקר" המפריד ביניהם. במהלכם-של-הדור רות היה מרחק-גומלין זה תוצאה-מותנית של טווח-הפגיעה אשר לכלי-הנשק של תקופה נתונה. ב-1914—1918 היה ריחוק זה, בדרך כלל, שווה לטווח של כלי-הנשק האופייני לתקופה — המקלע הבינוני ב-מצבי ירי-אוגף*. לפני התמרון "מערכה מלכותית" אפשר היה להעריך מרחק-גומלין כזה בעשרה או עשרים ק"מ. עתה הרושם הוא כי יתכן ואף יגדל.

אין זו אלא אחת הבחינות של אותה "ריקנות-החלל" הרבה בשדה-הקרוב אשר כבר צוינה לפני כן, אף לגבי הפנים של האזור-עצמו התפוש בידי אחד היריבים. לשאלה זו לא רק ענין אקדמי בלבד. הצגתה מאפשרת לנו לתאר-לעצמנו מראש

תנועת הנסיגה אותן הדרישות אשר הוזכרו לעיל
 לגבי תנועת ההתקדמות, דרך החלל הריק".
 נמצא, כי עד כמה שניתן לראות את הדברים
 מראש, יהיה "שטח הפקר" עצום זה מפולח מדי-
 פעם עלידי מבצעי-בוק, שהם עצמם מתנהלים תוך
 התפורות קיצונית וכליהם ומכשיריהם גמישים ב-
 מיוחד, כשמגמת התפתחות הציוד הופכת לגמרי את
 פניה; תחת אל הציוד הכבד — אל הציוד ה"מוקל".
 יתכן וזוהי הנקודה אשר מן הראוי כי לה תוקדש
 תשומת-הלב הרבה ביותר, כדי להמנע מקביעת-
 דרך לעתיד, באשר לציוד, שתוליך בכיוון הבלתי-
 נכון.

נת המצב במערכה-האטומית, ולאמוד את קשייה.
 כל התקפה תצטרך לחצות חלל זה, במלוא המהי-
 רות, וכשכוותיה מפוצלים במידה מרזיקה-לכת
 לפלגות נפרדות. יהיה הכרח בכך, שתנועתה תתוכנן
 ותוסדר מראש עד פרטי-הפרטים ובמדוקדק, על-
 מנת שתוכל להשיג התרכזות קצרת-זמן, וחולפת-
 חיש, בגורה נתונה, את ההתארגנות לצורך המשכת
 התנועה קדימה יהיה הכרח לבצע כבר במקום אחר,
 לאחר שיתפזר תחילה הריכוז החולף הנ"ל, שרוכז
 למהלומתו הקצרה; כי במקום בו ניתנה כבר ליריב
 האזעקה, שם תבוא עד מהרה פגיעתה של הרעשה-
 אטומית, במקרה של כשלון ההתקפה תחולגה על

ארטילריה-ינרורה

הוביצר-דיביזיוני צרפתי, בן 105 מ"מ, גרור. טוחו של כלי זה, ושדה הירי ההיקפי
 שלו מקנים לו גמישות-הפעלה רבה. בתמונה זו מוצג הכלי בהצבה לירי נגד-טנקי.